

Tri vrste spomina

Od časa do časa nas pridejo obiskat razne posvečene in neposvečene osebe. Japonska je pač dežela zase: lepo zna povezati svoje tradicije z modernimi dosežki. Ni vse zlato, kar se na Daljnem Vzhodu sveti, ampak kje bomo na svetu našli čisto zlato?

Kakorkoli že, v obednici naše tokijske univerze smo se srečali. Krščanska ljubeznivost nas je povezala, da smo se zlahka znašli, čeprav smo bili galerija različnih obrazov in različnih telesnih obsegov. Če lahko pri takšnih srečanjih razlikujemo notranji in zunanji krog sogovorcev, sem osebno pripadal zunanjemu krogu. In vendar mi je določen glas zmeraj znova prodiral v ušesa, kot da sem ga bil nekoč že nekje nedvomno zaznal. Zazrem se v nosilca tega glasu, zmerno debelega italijanskega jezuita, misijonarja nekje v Aziji. Naenkrat se vsega spomnim. Ko sem se bil pripravljaj na svoje delovanje na Japonskem sredi zelenega irskega otoka, se je gospod misijonar prišel učiti angleščine na Irsko. Po polletnem intenzivnem študiju se je lahko lepo po angleško razgovarjal. Pred odhodom, s katerim ni smel odlašati, smo se zbrali v kapeli, da se Bogu po angleško zahvalimo in zaprosimo za blagoslov, ki pomaga ob vsaki priložnosti. Na koncu je gospod misijonar zmolil Zdravamarijo; še zdaj se spomnim, kako je po kapeli zazvenelo: »Hail Mary, full of GRASS...«* Menim, da se je z nami nasmehnila tudi naša nebeška Kraljica. Ni dvoma: isti glas zdaj v Tokiu pripoveduje: »As I 'ave...« Ob slovesu mu stisnem roko, a me ne prepozna. Njega in ostale spremim do izhoda. Na levi strani poganja nizka, sveža trava. Kmalu bo pomlad.

*grass v angleščini pomeni trava

Že večkrat sem omenil, da obiskujem bolne katoličane. Japonci se zmeraj in povsod bojijo zamere; če spadajo v kakšno župnijo - v japonske vrste župnijo z misijonskimi pritliklinami - se bojijo nadlegovati župnika za sv. mašo ali sv. obhajilo. Nekaj jezuitov upravlja župnije na Japonskem, jaz pa sem brez teh župnijsko-občestvenih dolžnosti. Svobodno se gibam iz kraja v kraj; ljudje to vedo in se veselijo obiska našega Gospoda, ki se me pri tem poslužuje.

In tako zdaj sedim ob postelji skoraj 90 let stare katoličanke. Zmeraj ji najprej ponudim roko, ki je tokrat kar noče izpustiti. Oči ji strmijo nekam daleč pod strop, smehlja se in s svojimi besedami je nekje v mladi preteklosti. Zasebna bolniška strežnica, ki stoji ob meni, mi šepne:

»Od včeraj se ji blede: ves čas govori o svojem fantu, ki se z njim ni mogla poročiti, ker je moral kot vojak na Kitajsko in ga ni bilo več nazaj.«

Svojo roko hočem izvleči iz trdnega prijema, a ona ne pusti. Z mojo roko v svoji nagovarja nekoga v daljino zastrmelih oči:

»Ali ni bilo lepo tisti večer pod bori? Saj veš, kako se imenuje tista obala? Miho ji pravimo. In kako sva pela tisto pesem...«

In gospa začne potihem peti. Ko neha, se znova zamakne. Rečem ji:

»Lepo je bilo.«

Kaj bi vi rekli na mojem mestu?

Najbrž jo zaboli glava, ker izpusti mojo roko in seže k desnemu sencu. Bolniška strežnica položi nanj mrzel obkladek.

Mesto Katsudo s pol milijona prebivalci ima ogromno pokopališče. Razdeljeno je na oddelke in pododdelke, da se človek v tej mrtvaški metropoli laže znajde. Opravi sem pogreb; se pravi, nesel sem žaro s častitljivim pepelom do grobnice, blagoslovil pogansko zemljo in s pomočjo pogrebnega uslužbenca odložil žaro v grobnico, proseč svete angele, naj varujejo grob - če bo taka božja volja - tja do sodnega dne. Japonsko besedilo se je za sodni dan pravilno izrazilo "tja do veličastnega sodnega dne".

Japonsko pokopališče

Ker je vse tako po japonsko precizno organizirano, imam le pet minut na razpolago. Spomnim se številke groba, kjer počivajo zemeljski ostanki prijatelja misijonarja. Oddelek 18, pododdelek 17. Čisto blizu mora biti. S štolo okrog vratu - jasno, da sem še v liturgičnih

oblačilih – pohitim v smer 18-17. Pred preprostim grobom stojim; najbrž pripada njegovim staršem. Priklonim se in sklenivši roke tako, da vidim zapestno uro, molim “Oče naš” in “Zdravamarijo”. In hiteč se pridružim svoji pogrebni skupini, ki me že čaka z odprtimi vrati avtomobila.

Človek poleg mene me vpraša: »Ali imate kakšnega prijatelja med grobovi?« Pokažem mu košček papirja, kamor sem si bil prepisal podatke. Dvakrat prebere vse številke in japonske diagrame, ki ih spremljajo. In reče: »Glejte, mi smo bili na desni strani osrednjega oddelka, grob vašega prijatelja pa je na levi strani osrednjega oddelka, precej daleč, ker je vmes uta z vodnjakom v pomoč ljudem z rožami.«

Nekomu je moja molitev gotovo pomagala, a še danes ne vem, komu, Nekoč si bom moral 18-17 na desni strani še enkrat ogledati. Na desni strani, gledano z vhoda v pokopališče.